

نیر ۱۴۰۲

غدیر

دبیرستان تزکیہ

مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ
فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ

غدیر در آینه تاریخ

در سال دهم هجرت، به دستور الهی، آخرین سفر پیامبر اکرم (ص) به مکه برای تعلیم حج و اعلام ولایت ائمه (علیهم السلام) آغاز شد. در این سفر بیش از یکصد و بیست هزار نفر آن حضرت را همراهی کردند که در شرایط آن زمان سابقه نداشت.

مکان‌ها و نفوذ کلماتشان در جمیع امور بود، و نیابت تام ائمه (علیهم السلام) را از خدا و رسول در حلال و حرام و جمیع اختیارات اعلام فرمودند.

برای آن که هرگونه ابهامی از بین برود و دست منافقین از هر جهت بسته باشد، در بخش چهارم خطبه، پیامبر (صلی الله علیه و آله) با دست‌های مبارک بازوان امیرالمؤمنین (علیه السلام) را گرفتند و آن حضرت را از جا بلند کردند تا حدی که پاهای آن حضرت محاذی زانوان پیامبر قرار گرفت. در این حال فرمودند: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاً فِهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاً إِلَيْهِمْ وَالْإِلَهُ وَالْآلَةُ وَعَادِ مِنْ عَادَاهُ وَإِنْ صُرْتُ مِنْ نَصْرِهِ وَأَخِذَ مِنْ خِذْلِهِ» هر کس من نسبت به او از خودش صاحب اختیارتر بوده ام این علی هم نسبت به او صاحب اختیارتر است. خدا یادوست بدار هر کس علی را دوست بدارد، و دشمن بدار هر کس او را دشمن بدارد، و یاری کن هر کس او را یاری کند، و خوار کن هر کس او را خوار کند. سپس کمال دین و تمام نعمت را با ولایت ائمه (علیهم السلام) اعلام فرمودند و بعد از آن خدا و ملائکه و مردم را بر ابلاغ این رسالت شاهد گرفتند.

در بخش پنجم حضرت صریحاً فرمودند: «هر کس از ولایت ائمه (علیهم السلام) سر باز زند اعمال نیکش سقوط می‌کند و در جهنم خواهد بود.» بعد از آن شمه‌ای از فضائل امیرالمؤمنین (علیه السلام) را متذکر شدند.

مرحله ششم از سخنان پیامبر (ص) جنبه غضب الهی را نمودار کرد. حضرت با تلاوت آیات عذاب و لعن از قرآن فرمودند: «منظور از این آیات عده‌ای از اصحاب من هستند که مأمور به چشم‌پوشی از آنان هستم، ولی بدانند که خداوند ما را بر معاندین و مخالفین و خائنین و مقصرین حجت قرار داده است، و چشم‌پوشی از آنان در دنیا مانع از عذاب آخرت نیست. سپس به پیشوایان گمراهی که مردم را به جهنم می‌کشاند اشاره کرده فرمودند: «من از همه آنان بیزارم.» اشاره‌ای رمزی هم به «اصحاب صحیفه ملعونه» داشتند و تصریح کردند که بعد از من مقام امامت را غصب می‌کنند و سپس غاصبین را لعنت کردند.

■ سخنرانی پیامبر اکرم (ص)

پیامبر اکرم نگاهی به سمت راست و چپ جمعیت نمودند و منتظر شدند تا همه مردم در مقابل منبر اجتماع کنند. سپس سخنرانی تاریخی و آخرین خطابه رسمی خود را برای جهانیان آغاز کردند. با در نظر گرفتن این شکل خاص از منبر و سخنرانی که دو نفر بر فراز منبر در حال قیام دیده می‌شوند به استقبال سخنان حضرت می‌رویم که آن را می‌توان در یازده بخش ترسیم نمود:

پیامبر (ص) در اولین بخش سخن به حمد و ثنای الهی پرداختند و صفات قدرت و رحمت خداوند را ذکر فرمودند، و به بندگی خود در مقابل ذات الهی شهادت دادند.

در بخش دوم، حضرت سخن را متوجه مطلب اصلی نمودند و تصریح کردند که باید فرمان مهمی درباره علی بن ابی طالب (علیه السلام) ابلاغ کنم، و اگر این پیام را نرسانم رسالت الهی را نرسانده‌ام و ترس از عذاب او دارم.

در سومین بخش، حضرت امامت دوازده امام (علیهم السلام) را تا آخرین روز دنیا اعلام نمودند تا همه طمع‌ها یکباره قطع شود. از نکات مهم در سخنرانی حضرت، اشاره به عمومیت ولایت آنان بر همه انسان‌ها در طول زمان‌ها و در همه

بلافاصله پس از پایان مراسم حج، اعلام شد همه حجاج از مکه خارج شوند و برای برنامه‌ای مهم در غدیر خم - که کمی قبل از محل جدانشدن کاروان‌ها بود - حضور یابند. سه روز پس از پایان مراسم حج، سیل جمعیت به سوی غدیر حرکت کردند.

■ اجتماع عظیم در غدیر

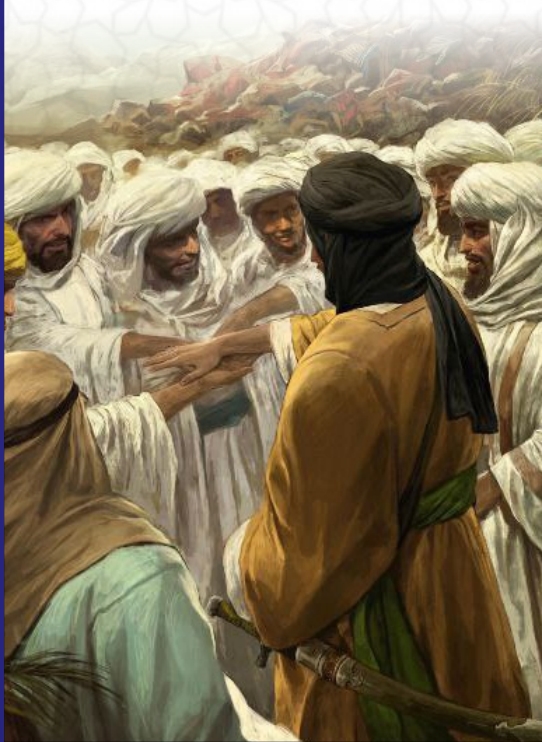
با رسیدن به محل موعود، فرمان توقف از سوی پیامبر (ص) صادر شد و مرکب‌ها از حرکت ایستادند و مردم پیاده شدند و هر کس جایی برای توقف سه روزه آماده کرد.

به دستور پیامبر (ص)، سلمان و ابوذر و مقداد و عمّار زیر چند درخت کهنسال را آماده کردند و روی درختان، پارچه‌ای به عنوان سایبان قرار دادند. در زیر سایبان، منبری به بلندی قامت پیامبر (ص) از سنگ‌ها و روانداز شتران ساختند به طوری که حضرت هنگام خطبه بر همه مردم مشرف باشند. هنگام ظهر، پس از ادا نماز جماعت، پیامبر (ص) بر فراز منبر ایستادند و امیرالمؤمنین (علیه السلام) را فراخواندند تا بر فراز منبر در سمت راست حضرت بایستند. قبل از شروع خطابه، امیرالمؤمنین (علیه السلام) بر فراز منبر یک پله پایین‌تر در طرف راست آن حضرت ایستاده بودند.

چرا مردم بعد از این حادثه عظیم، باز ولایت علی-علیه السلام- را انکار کردند و با امامت ایشان مخالفت کردند؟

امام علی (ع) بعد از پیامبر جوانی سی و سه ساله با اقلیتی کمتر از تعداد انگشتان دست، در مقابل پیرمردانی شصت ساله با اکثریتی انبوه بود. منطق اکثریت مردم این بود که بزرگان و مشایخ اشتباه نمی‌کنند و ما راه آنان را می‌رویم. امام علی (ع) همیشه جاذبه و دافعه داشتند. اگر به کسی عنایت می‌ورزیدند و یا ملاحظه می‌کردند بخاطر خدا بود. لذا روح‌های پر طمع و پر آرزو رنجیده میشدند و در مقابل ایشان موضع می‌گرفتند. هیچ‌کس مانند ایشان دشمنانی جسور و خطرناک نداشت. بپول پرستان و صاحبان مطامح و طرفداران تبعیض‌هرگز تحمل عدالت و عدالت خواهی علی-علیه السلام- را نداشتند، چرا که عده زیادی از آن‌ها رشد یافته جامعه تبعیضی بودند و می‌دانستند با حاکمیت علی-علیه السلام- راه منافع نامشروع آن‌ها بسته خواهد شد. عده‌ای با تقلب و نفاق تلاش کردند زمام حکومت را به دست بگیرند و عده‌ای هم با عصبیت‌های ناروا و جهالت‌ها، حقد و کینه نسبت به ایشان زمینه را به گونه‌ای فراهم کردند که امیرالمؤمنین پس از رحلت پیامبر به مدت ۲۵ سال از رسیدن به حکومت جامعه اسلامی دور ماندند و بعد از شورش‌هایی که بر ضد عثمان رخ داد و منجر به قتل او شد به سبب گرایش و بیعت مردمی به خلافت رسیدند.

بیعت عمومی

پس از اتمام خطابه پیامبر (ص)، دو خیمه برپا شد که در یکی خود آن حضرت و در دیگری امیرالمؤمنین (علیه السلام)، جلوس فرمودند. مردم دسته دسته وارد خیمه حضرت می‌شدند و پس از بیعت و تبریک، در خیمه امیرالمؤمنین (علیه السلام) حضور می‌یافتند و با آن حضرت بیعت می‌کردند و تبریک می‌گفتند. زنان نیز، با قرار دادن ظرف آبی که پرده‌ای در وسط آن بود بیعت نمودند. به این صورت که امیرالمؤمنین (علیه السلام) دست مبارک را در یک سوی پرده داخل آب قرار می‌دادند و در سوی دیگر زنان دست خود را در آب قرار می‌دادند.

وقایع سه روز در غدیر

در طول سه روز توقف در غدیر، پس از ایراد خطابه چند جریان به عنوان تأکید و به نشانه اهمیت غدیر به وقوع پیوست که شرح آن چنین است: پیامبر (ص) در این مراسم، عمامه خود را که «سحاب» نام داشت به عنوان افتخار بر سر امیرالمؤمنین (علیه السلام) قرار دادند. حسان بن ثابت از پیامبر (ص) درخواست کرد تا در مورد غدیر شعری بگوید، و با اجازه حضرت اولین شعر غدیر را سرود.

جبرئیل علیه السلام به صورت انسانی ظاهر شد و خطاب به مردم فرمود: «پیامبر برای علی بن ابی طالب عهد و پیمانی گرفت که جز کافر به خدا و رسولش آن را برهم نمی‌زند. مردی از منافقین گفت: «خدا یا اگر آنچه محمد می‌گوید از طرف توست سنگی از آسمان بر ما بیار یا عذاب دردناکی بر ما بفرست.» در همین لحظه سنگی از آسمان بر سر او فرود آمد و او را هلاک کرد، و این معجزه غدیر تأیید الهی را بر همگان روشن کرد. پس از سه روز مراسم بر شورش غدیر پایان یافت، و آن روزها به عنوان «یام الولاية» در صفحات تاریخ نقش بست. مردم پس از وداع با پیامبرشان و معرفت کامل به جانشینان آن حضرت تا روز قیامت، راهی شهر و دیار خود شدند. خبر واقعه غدیر در شهرها منتشر شد و به سرعت شایع گردید و خداوند بدینگونه حجتش را بر همه مردم تمام کرد.

برگرفته از کتاب غدیر در آئینه، محمد انصاری، ص ۳۲

در بخش هفتم، حضرت تکیه سخن را بر اثرات ولایت و محبت اهل بیت (علیهم السلام) قرار دادند و فرمودند: «اصحاب صراط مستقیم در سوره حمد شیعیان اهل بیت (علیهم السلام) هستند. سپس آیاتی از قرآن درباره اهل بهشت تلاوت کردند و آنها را به شیعیان و پیروان آل محمد (علیهم السلام) تفسیر فرمودند. آیاتی هم درباره اهل جهنم تلاوت نمودند و آنها را به دشمنان آل محمد (علیهم السلام) معنی کردند.

در بخش هشتم مطالبی اساسی درباره حضرت بقیةال... الاعظم حجة بن الحسن المهدی (ارواچنا فداه) فرمودند و به اوصاف و شئون خاص حضرتش اشاره کردند و آینده‌ای پر از عدل و داد به دست امام زمان (عج) را به جهانیان مژده دادند.

در بخش نهم فرمودند: پس از اتمام خطابه شما را به بیعت با خودم و سپس بیعت با علی بن ابی طالب (علیه السلام) دعوت می‌کنم. پشتوانه این بیعت آن است که من با خداوند بیعت کرده‌ام، و علی هم با من بیعت نموده است. پس این بیعتی که از شما می‌گیرم از طرف خداوند و بیعت با حق تعالی است. در دهمین بخش، حضرت درباره احکام الهی سخن گفتند که مقصود بیان چند پایه مهم عقیدتی بود: از جمله این که چون بیان همه حلال‌ها و حرام‌ها توسط من امکان ندارد با بیعتی که از شما درباره ائمه (علیهم السلام) می‌گیرم به نوعی حلال و حرام را تا روز قیامت بیان کرده‌ام. دیگر این که بالاترین امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغ پیام غدیر درباره امامان (علیهم السلام) و امر به اطاعت از ایشان و نهی از مخالفتشان است.

در آخرین مرحله خطابه، بیعت لسانی انجام شد. حضرت با توجه به آن جمعیت انبوه و شرایط غیر عادی زمان و مکان و عدم امکان بیعت با دست برای همه مردم، فرمودند: «خداوند دستور داده تا قبل از بیعت با دست، از زبان‌های شما اقرار بگیرم». سپس مطلبی را که می‌بایست همه مردم به آن اقرار می‌کردند تعیین کردند که خلاصه آن اطاعت از دوازده امام (علیهم السلام) و عهد و پیمان بر عدم تغییر و تبدیل و بر رساندن پیام غدیر به نسل‌های آینده و غائبان از غدیر بود. در ضمن بیعت با دست هم حساب می‌شد زیرا حضرت فرمودند: «بگویند با جان و زبان و دستمان بیعت می‌کنیم».

برای تماشا اسکن کنید

پیام
غدیر

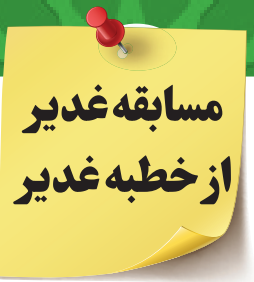
مدور فرمان
حج عمومی

علی علی
تو به ولله
تمام منی

گزیده‌ای از بیانات
مقام معظم رهبری
درباره عید غدیر

**مسابقه غدیر
از خطبه غدیر**

دوست خوبم: مسابقه غدیر با محوریت خطبه غدیر بهانه ای برای خواندن این خطبه است. پاسخ سوالات مسابقه را تا پایان روز یکشنبه ۱۸/۴/۱۴۰۲ در قالب یک عدد پانزده رقمی به همراه نام و نام خانوادگی خود به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۱۵۹۷ ارسال نمایید. به سه نفر از برندگان به قید قرعه جوایزی اهداء خواهد شد.

الف حجه الوداع در چه روز و چه ماه و چه

سالی اتفاق افتاده است؟
 (۱) ۱۸ ذی الحجه دهم هجری
 (۲) ۲۰ محرم دهم هجری
 (۳) ۱۸ ذی القعدة یازدهم هجری
 (۴) ۱۲ ذی الحجه دهم هجری

ب طبق آیه ۶۷ سوره مائده، چه مسأله ای بود که اگر پیامبر آن را ابلاغ نمی کردند رسالت خود را به انجام نرسانده بودند؟

(۱) دوستی با اهل بیت و محبت ایشان
 (۲) تنها معرفی حضرت علی (ع) بعنوان خلیفه بعد از ایشان
 (۳) ولایت و امامت حضرت علی (ع) و ائمه بعد از ایشان تا آخرین روز دنیا
 (۴) دوستی با حضرت علی (ع)

پ سخنان پیامبر اکرم در خطبه غدیر به چند بخش تقسیم می شود و با چه عبارتی آغاز می شود؟

(۱) ۵ بخش - معرفی حضرت مهدی (عج)
 (۲) ۱۱ بخش - معرفی حضرت (ع)
 (۳) ۹ بخش - بیان واجبات و محرمات
 (۴) ۱۱ بخش - حمد و ثنای الهی

ت شأن نزول آیه ۲۰۷ سوره بقره چیست؟

(۱) بخشیدن انگشتر در رکوع توسط امیرالمومنین
 (۲) از جاکندن در خیبر توسط امیرالمومنین
 (۳) خوابیدن امیرالمومنین در بستر پیامبر در لیله المیبت (۴) هر سه مورد

ث رسول خدا حلال و حرام را چگونه معرفی کردند؟

(۱) حلالی نیست مگر آنچه خدا حلال فرموده.
 (۲) حرامی نیست مگر آنچه خدا حرام فرموده.
 (۳) آنچه را که خداوند از حلال و حرام به من تعلیم فرموده.
 (۴) هر سه مورد

ج حدیث: «أنت مینی بمنزلة هارون من موسى، إلا أنه لا نبي بعدي» به چه نامی معروف است؟

(۱) حدیث غدیر

(۲) حدیث ثقلین

(۳) حدیث رایت

(۴) حدیث منزلت

چ چرا پیغمبر (ص) از جبرئیل سوال کردند آیا ممکن است که خداوند مرا از ابلاغ این امر معاف کنند؟

(۱) برای اینکه می دانستند پرهیزکاران کم و منافقان بسیارند.
 (۲) زیرا مورد اذیت واقع می شدند.
 (۳) زیرا فساد انگیزان گناهکار که به اسلام حيله و استهزاء کنند بی شمارند.
 (۴) گزینه ۱ و ۳

ح خداوند تبارک و تعالی منافقان را در قرآن چگونه معرفی می کنند؟

(۱) موجب فساد در زمین می شوند.
 (۲) به اسلام حيله و استهزاء می کنند.
 (۳) آنچه با زبان می گویند به آن ایمان ندارند.
 (۴) هیچکدام

خ طبق فرمایش پیامبر در خطبه غدیر ثقل اکبر و ثقل اصغر کدام است؟

(۱) قرآن - کعبه
 (۲) کعبه - امام علی (ع) و فرزندان پاکش
 (۳) امام علی (ع) و فرزندان پاکش - قرآن
 (۴) قرآن - امام علی (ع) و فرزندان پاکش

د در کدام بخش از خطبه پیامبر (ص) با زوان امیرالمومنین (ع) را گرفتند و آن حضرت را بلند کردند؟

(۱) بخش چهارم / من كنت مولا فلهذا علی مولا
 (۲) بخش سوم / وانصر من نصره و اخذل من خذله
 (۳) بخش چهارم / وانصر من نصره و اخذل من خذله
 (۴) گزینه ۱ و ۳

ذ پیامبر اکرم (ص) یکی از وظایف ما را در قبال واقعه غدیر اینگونه بیان کرده اند:

(۱) حاضران به غایبان این پیام را تا روز رستاخیز برسانند.

(۲) پدران به فرزندان برسانند.

(۳) این امر از امروز تا روز رستاخیز بر عهده همه است.

(۴) حاضران به غایبان و پدران به فرزندان تا روز رستاخیز برسانند.

ر آیا در روز غدیر با زنان هم بیعت صورت گرفت؟ چگونه؟

(۱) بله - با قرار دادن دست آنها در ظرف آبی که آن طرفش دست امیرالمومنین (ع) بود.
 (۲) خیر - بیعتی صورت نگرفت.
 (۳) بله - با بیعت گرفتن از طریق همسرانشان
 (۴) بله - با امضا گرفتن از آنها

ز کدام جمله صحیح نیست؟

(۱) عید غدیر "عید ال.. اکبر" و روز عید اهل بیت (ع) است.
 (۲) عید غدیر را همه پیامبران عید گرفته اند و به جانشینانشان وصیت کرده اند که این روز را عید بگیرند.
 (۳) عید غدیر بالاترین عید ائمت اسلامی است.
 (۴) عید قربان، عید غطر و عید غدیر بزرگترین اعیاد مسلمین هستند.

س بالاترین هدف غدیر چه بود؟

(۱) بیعت گرفتن از مردم
 (۲) توقف سه روز در غدیر.
 (۳) معرفی امیرالمومنین (ع)
 (۴) نسلهای بعدی مسلمانان وصی و جانشین پیغمبر (ص) را بشناسند.

س این جمله از کیست و به چه منظوری بیان شده:

«إِحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ»
 (۱) امام رضا (ع) - تهنیت مومنین به یکدیگر در روز غدیر

(۲) امام رضا (ع) - تجدید بیعت در روز غدیر

(۳) امام حسن مجتبی (ع) - تهنیت مومنین به یکدیگر در روز غدیر

(۴) امام حسین (ع) - تجدید بیعت در روز غدیر